

POLAZNICI SEMINARA:

Franka Dučić, Korina Puškarić (Privatna klasična gimnazija, Zagreb)
 Juraj Ambrožić, Vito Petar Marcich (OŠ Izidor Kršnjavi, Zagreb)
 Marija Odak, Hela Marinković (OŠ J. J. Strossmayer, Zagreb)
 Lorna Trdina, Vedran Jakić (Nadbiskupska klasična gimnazija, Zagreb)
 Lucija Nera Đurić, Ida Tomić (Klasična gimnazija, Zagreb)
 Ana Šerman, Dorja Matić, Dorotea Igrec (OŠ S. S. Kranjčević, Zagreb)
 Ivan Petrašić, Samuel Mihalj, Antea Tokić (I. gimnazija, Split)

PREDAVAČI:

Inge Belamarić, prof. (I. gimnazija, Split)
 Olga Horvat, prof. (OŠ I. Kršnjavi, Zagreb)
 Tatjana Kovačić, prof. (uč. savjetnik za likovnu kulturu, Zagreb)
 Dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić (Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)
 Tomislav Mokrović, prof. (Privatna klasična gimnazija, Zagreb)

Tonći Maleš

II. festival klasičnih jezika i antičke kulture

Stari Grad na Hvaru, 27. - 29. svibnja 2014.

U organizaciji Hrvatskog društva klasičnih filologa ove će se godine održati II. festival klasičnih jezika i antičke kulture.

Dva su razloga što smo ponovno krenuli u taj velik i zahtjevan projekt.

Prvi, unutarnji razlog, jest uspjeh prvoga festivala koji je održan prije dvije godine u Splitu u povodu 40. obljetnice HDKF-a. Iznimno srdačne, pozitivne i poticajne reakcije svih njegovih sudionika jednostavno su zvale na ponavljanje i novi susret.

Drugi, vanjski razlog je visoka obljetnica dolaska Grka na obale istočnog Jadrana. Jonski su Grci s otoka Para prije DVIJE TISUĆE I ČETIRISTO godina zastali u ubavoju uvali i osnovali grad Pharos, današnji Stari Grad na Hvaru.

Ta zaista važna i visoka obljetnica, osim što je sama po sebi zadivljujuća, ima i još dva motiva koja je potrebno obilježiti.

Prvi je taj, što je dolaskom Grka i prvim epigrafskim spomenicima tlo koje danas nazivamo Republikom Hrvatskom izašlo iz mraka anonimnosti na svjetlo povijesne pozornice. Dopustivši sebi pjesničku slobodu, moglo bi se reći da je rodni list ove zemlje ispisan grčkim alfabetom. Kako bismo mi, profesori klasičnih jezika, mogli propustiti radovati se tome?

Drugi je motiv što se, poznavajući grčki način života, može reći da se slavi i rođendan školstva na istom tom tlu Lijepa Naše. I opet, kako bismo mi, školski ljudi, mogli propustiti proslaviti taj časni rođendan?

Drago mi je što su mnogi prepoznali sve te motive. Za sudjelovanje na Festivalu prijavljeno je više od dvjesto pedeset učenika i profesora iz cijele Hrvatske, od Osijeka i Valpova, preko Zagreba i Zaboka do Pule i Splita. Jednako je velika radost što su prijavljeni i osnovnoškolci i gimnazijalci i učenici strukovnih škola kao i studenti. I horizontalno i vertikalno, dakle, i geografski i dobno sve su skupine zastupljene.

U konačnici značajno je i što će se naš festival održati i ovog puta pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike, gospođe Kolinde Grabar Kitarović.

Program Festivala i ovog će puta oblikovati njegovi sudionici, svojim dramskim predstavama, uprizorenjima antičkih svetkovina i slobodnim interpretacijama raznih tema iz različitih povijesnih razdoblja. Osobito se veselimo uprizorenju dolaska Grka koje zajednički pripremaju učenici nekoliko zagrebačkih škola.

Kao trajni spomen ovog našega susreta ostat će i slikovnica *Pharioi* kojoj će polazište za oblikovanje likova biti Grci i Iliri koji su svoja imena ostavilo na svojim epigrafskim spomenicima nađenima u Starom Gradu i okolici.

Tako će biti zatvoren i krug predaka i potomaka, učitelja i učenika, putovanje koje je u slova kao poruka zatvoreno prije dvije tisuće i četiristo godina, da bismo ga mi, kao pouku, očitali danas. Veličanstvena li razloga ovoj proslavi!!

Zlatko Šešelj

Zlatna legenda ili štiva o svecima

Jacobus de Voragine: ZLATNA LEGENDA ILI ŠTIVA O SVECIMA (preveo fra Stjepan Pavić, Demetra, Zagreb, 2013. sv. 1., VIII+396 str; 2015. sv. 2., 500 str.)

U dvadesetom broju časopisa *LATINA ET GRAECA* objavio je fra Stjepan Pavić fragment o Svetom Nikoli iz svog prijevoda omašnog kompendija Jakova iz Varazzea (latinski se imenovao Jacobus de Voragine) poznatog stoljećima pod imenom *Legenda aurea*. U tom trenutku, 2011. godine, fra Stjepan Pavić tek je radio na ovom golemu tekstu, te će objava fragmenta u našem časopisu biti zapravo najava izdanja cijelog kompendija čega se prihvatio fantastični izdavač filozofske i ine literature Demetra koju vodi entuzijast i poznavalac Dimitrije Savić. Prvi je svezak izašao već dvije godine nakon te prve najave, dakle 2013. godine, a drugi je uresio završetak 2015. godine. Tako smo, zahvaljujući umijeću, strpljivosti i maru fra Stjepana Pavića, te jednako tako umijeću, maru i strpljivosti izdavača Dimitrija Savića postali još jedna kultura kojoj je omogućeno da na vlastitu jeziku pristupi jednom od najvažnijih djela europskog srednjovjekovlja.

Zlatnu je legendu naime napisao dominikanac Jakov iz Varazza (mjesto blizu Genove) negdje sredinom 13. stoljeća. Jakov je rođen oko 1230. Godine u Varazzu. 1244. pristupa dominikancima i započinje crkvenu karijeru koja će ga dovesti na položaj biskupa u Genovi 1292. gdje se istakao kao miritelj suprotstavljenih stranaka gvelfa i gibelina. Umro je 1298. Ili 1299. Tokom svoje crkvene djelatnosti propovijedao je diljem Italije, i to vrlo uspješno. U tim propovijedima vrlo su važna bila exempla, primjeri iz života svetaca i mučenika, koji su trebali postati ogled vjernicima za njihovo kršćansko ponašanje. Dakako, životi svetaca i mučenika temeljno su štivo kršćanskih zajednica gotovo od samog njihova nastanka. Legende povezane s apostolima, mučenicima i svecima čuvala su se u lokalnim crkvama, da bi nakon duga perioda njihove usmene predaje – svakako poslije Milanskog edikta – bili često i zapisivani na ponos zajednice kojoj su pripadali. Najvažnije od njih širile su se po cijelom kršćanstvu i postale su njegova zajednička baština.

Potaknut vlastitom potrebom, kao i željom da svojoj subraći pruži lako pristupačnu zbirku exempla, Jakov iz Varazza je iz izvora koji su mu bili na raspolaganju prikupio golemu građu i pribilježio priče o 245 svetaca i svetkovina koji se slave u kršćanskom kalendaru. Dakako, bila je to i prigoda da progovori o ustanovljavanju određenih običaja i obreda, tako da je taj kompendij postao neizostavna knjiga za upotrebu u crkvi ali i štivo koje se rado čitalo tamo kamo je dopirala knjiga – dakle na dvore feudalne elite. Jakov iz Varazza proizveo je, nehotice, jedan od prvih bestselera u povijesti